

Błonica: co trzeba wiedzieć

Błonica jest chorobą zakaźną wywoływaną przez bakterie maczugowca błonicy *Corynebacterium* (najczęściej jest to szczep-*Corynebacterium diphtheriae*), które wytwarzają toksyny.

Podstawową postacią choroby jest błonica dróg oddechowych. Towarzyszące jej objawy obejmują ciężkie stany zapalne górnych dróg oddechowych wraz ze zmianami martwiczymi błon śluzowych oraz rozległe uszkodzenia innych narządów, szczególnie mięśnia sercowego i nerwów obwodowych.

Zakażenie może także obejmować skórę (mówimy wtedy o błonicy skóry) oraz rzadko błony śluzowe narządów płciowych i oczu.

W przypadku zakażenia dróg oddechowych błonica może powodować poważne powikłania, w tym zgon.

W jaki sposób błonica się rozprzestrzenia?

Błonica jest przenoszona z człowieka na człowieka w wyniku kontaktu z wydzieliną z dróg oddechowych osoby chorej lub nosiciela. Rzadko dochodzi od zakażenia w wyniku zetknięcia z otwartymi ranami lub przedmiotami zanieczyszczonymi przez wydzieliny osób chorych. Okres wylegania trwa zwykle od dwóch do pięciu dni, choć czasem może być dłuższy.

Objawy błonicy układu oddechowego

Charakterystycznym objawem błonicy jest gęsty szary nalot lub błona na tylnej ścianie gardła lub górnych drogach oddechowych. Towarzyszą mu gorączka, suchość gardła, powiększone węzły chłonne szyi, a także niewydolność oddechowa. Objawy błonicy układu oddechowego mogą być podobne do objawów paciorkowcowego zapalenia gardła powodowanego przez bakterie paciorkowca.

Objawy błonicy skóry

Objawy błonicy skóry mogą obejmować wysypkę z łuszczeniem lub owrzodzenie o wyraźnych brzegach oraz zmianami miejscowymi w postaci błon.

Jak można zapobiec zakażeniu błonicą?

Najlepszym sposobem ochrony przed zakażeniem błonicą jest przyjęcie szczepionki. Szczepienia przeciw błonicy rozpoczynają się w okresie niemowlęcym i mają postać szczepionki DTP, która uodparnia przeciwko wystąpieniu błonicy, tężca i krztuścia. Mogą być także przyjmowane w późniejszym okresie jednocześnie przy okazji szczepienia przeciw następującym chorobom: *Haemophilus influenzae* typu B, ostre nagminne porażenie dziecięce (polio) bądź WZW typu B.

Po trzech pierwszych dawkach szczepienia w okresie dziecięcym, w celu utrzymania odporności, która maleje z upływem czasu, zaleca się przyjęcie dawek przypominających szczepionki przeciw błonicy.

Szczepionka jest bezpieczna i skuteczna. Możliwe jest wystąpienie łagodnych działań ubocznych, takich jak nieznacznie podwyższona temperatura ciała, senność lub tkliwość w miejscu wkłucia.

Jakie leczenie stosuje się w przypadku błonicy?

Leczenie błonicy układu oddechowego polega na podawaniu surowicy z antytoksyną błoniczą oraz antybiotyków. Może zająć konieczność wprowadzenia wentylacji zastępczej i utrzymania drożności dróg oddechowych. Mimo leczenia śmiertelność w takiej postaci błonicy wynosi 5-10%. W przypadku błonicy skóry zwykle skuteczne jest zastosowanie antybiotyków, bez konieczności podawania antytoksyny.

